

Regelverk för riksfärdtjänst

Allmänt

Riksfärdtjänst är en ersättning för reskostnad för den som på grund av stor och varaktig funktionsnedsättning inte kan resa till normala reskostnader inom Sverige utan måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Riksfärdtjänst är avsedd för personer vars funktionsnedsättning är varaktig. Med varaktig menas att funktionsnedsättningen förväntas bestå i minst tre månader.

Syfte

Region Jönköpings län i Jönköpings län och dess förvaltning Jönköpings Länstrafik ansvarar för att utreda och pröva tillstånd till riksfärdtjänst för invånare i Jönköpings län. Som stöd i handläggningen av riksfärdtjänst har Region Jönköpings län förutom Lag om riksfärdtjänst (1997:735) samt domstolarnas domar och prejudikat. Som komplement har Region Jönköpings län skapat ett regelverk för riksfärdtjänst.

Syftet med regelverket är att det ska fungera som en vägledning vid myndighetsutövning/handläggning och som ett hjälpmedel för att den som ansöker om riksfärdtjänst skall kunna bedömas rättssäkert utifrån samma grund. Regelverket kan inte inskränka en persons rättigheter i förhållande till lagen men kan däremot ha bestämmelser i frågor som inte regleras i riksfärdtjänstlagen.

Tillstånd för riksfärdtjänst

Tillstånd för riksfärdtjänst beskrivs i Lag (1997:735) om Riksfärdtjänst enligt följande paragrafer:

4 § Riksfärdtjänst får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det. Frågor om tillstånd prövas av kommunen där den sökande är folkbokförd eller, om kommunens uppgifter enligt denna lag överlåtits till trafikhuvudmannen i länet, av trafikhuvudmannen (tillståndsgivaren). Lag 2006:1115).

5 § Tillstånd ska meddelas om

1. resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala reskostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte kan göras utan ledsagare,
2. ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet,
3. resan görs inom Sverige från en kommun till en annan kommun,
4. resan görs med taxi, ett förändamålet särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare, och
5. resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.

Om sökande är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Lag (2006:1115).

6§ Om den som söker tillstånd till riksfärdtjänst behöver ledsagare under resan, skall tillståndet gälla även ledsagaren.

7 § Tillstånd till riksfärdtjänst får förenas med föreskrifter om färd sätt.

Regelverk

1. Ansökan

Den som är folkbokförd i Jönköpings län kan ansöka om och få tillstånd för riksfärdtjänst. Ansökan bör vara Länstrafiken tillhanda senast 21 dagar innan avresa, Inför storhelger bör ansökan göras tidigare, till exempel vid jul- och nyårshelg då ansökan ska göras senast den 15 november.

2. Tidpunkt för resa

Vid resa med allmänna kommunikationer gäller aktuella tidtabeller.

Vid resa med serviceresefordon gäller samma tider som för resa med färdtjänst (se punkt 17 i regelverket för färdtjänst).

3. Ändamål eller annan betalare

Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet av fritidskaraktär. Resan ska ske inom Sverige, från en kommun till en annan.

Riksfärdtjänst är inte avsedd för resor med ändamålen tjänsteresor, arbete, utbildning, sjukvård eller medicinsk behandling. Ersättning enligt riksfärdtjänstlagen beviljas inte för resor som bekostas av det allmänna (det vill säga staten, en kommun eller ett landsting).

4. Val av färdmedel

Region Jönköpings län beslutar om färd sätt med beaktande av resenärens funktionshinder. Val av färdmedel ska användas utifrån följande prioriteringar, med hänsyn till resenärens funktionshinder:

1. Allmänna kommunikationer
2. Allmänna kommunikationer i kombination med bil eller specialfordon
3. Bil eller specialfordon.

Ersättning för resor med hyrbil eller privatbil medges inte.

Riksfärdtjänstresor sker i första hand med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare och i andra hand med särskilt anpassade fordon. Det är funktionshindret samt vilka förbindelser som finns samt hur tillgängliga dessa är som avgör vilket färdmedel som ska användas och om ledsagare behövs. Resa med bil eller specialfordon beviljas inte på grund av avsaknad av allmänna kommunikationer.

Om en del av resa kan göras med allmänna kommunikationer på egen hand, kan riksfärdtjänst beviljas för den del av resan som måste ske med anslutningsfordon. Dyrare färd sätt för att ledsagare inte kan anskaffas beviljas inte.

Förskjutning av resa kan ske för att möjliggöra lägre biljettpris alternativt samåkning. För resor upp till 20 mil kan avresetiden förskjutas eller tidigare läggas maximalt 6 timmar och för längre resor kan avresetiden förskjutas eller tidigareläggas maximalt 12 timmar.

Den som fått tillstånd till riksfärdtjänst ska betala en egenavgift. Egenavgiften betalas i enlighet med regeringens föreskrifter (f.n. 1993:1148).

Jönköpings Länstrafik – Färdtjänstenheten anvisar hur biljetter erhålls eller om den enskilde själv ska köpa biljetter på billigaste sätt. Ersättning för resan återbetalas vid uppvisande av biljetter eller kvitton.

Samordning av resorna sker regelmässigt där det är möjligt och planeras i sin helhet av Jönköpings Länstrafik eller av företag som på uppdrag av Jönköpings Länstrafik ska samordna resorna.

Uppehåll under resa utöver toalettbesök medges ej. Vid längre resor kan matpaus bli aktuell.

5. Ledsagare

Med ledsagare avses en person som måste följa med tillståndshavaren för att denne ska kunna genomföra en riksfärdtjänstresa. För att ha rätt till ledsagare ska situationen vara sådan att resenären inte kan klara av att genomföra resan med den service som ges av trafikföretaget. Behovet av antal ledsagare skall vara knutet till själva resan. Ledsagaren får själv inte vara i behov av assistans från föraren.

Barn under 7 år reser alltid med ledsagare.

6. Medresenär

Vid resa med allmänna kommunikationer betalar medresenären faktisk resekostnad. En (1) medresenär får följa med. Vid resa med taxi/specialfordon/serviceresefordon betalar medresenären samma egenavgift som den riksfärdtjänstberättigade och detta gäller även barn under 12 år.

Vid resa med allmänna kommunikationer får obegränsat antal medresenärer följa med och medresenären betalar pris enligt linjetrafikens priser.

Finns egna barn under 12 år kan fler medresenärer förekomma.

7. Hjälpmedel och bagage

I normalfallet får endast personligt förskrivna hjälpmedel, som inte går att låna eller hyra på plats, tas med på en riksfärdtjänstresa.

Hjälpmedlet ska vara förskrivet av hjälpmedelscentralen (max mått: L1500 mm och B850mm) samt vara avsedd för transport i fordon. Övriga hjälpmedel prövas i varje enskilt fall.

Hygienartiklar, till exempel blöjor, får normalt inte medföras i större utsträckning än vad som behövs under själva resan och ett par dagar på resmålet. Ledsagare och/eller medresenär får medtaga max en normalstor väska/kasse per person. Hjälpmedel och bagage ska tillsammans med kund och eventuellt beviljad ledsagare/medresenär rymmas i ett fordon.

8. Husdjur

Vid resa med allmänna kommunikationer får djur medfölja enligt de regler som gäller hos respektive trafikföretag. Vid resa med taxi/specialfordon/servicereseffordon får ledarhund/servicehund medfölja, övriga husdjur får inte medföras.

9. Avbokning

Avbokning sker så snart det är känt att resan inte kan genomföras.

Under kontorstid sker avbokning till företag som på uppdrag av Jönköpings Länstrafik ska utföra resorna och för kännedom till Jönköpings Länstrafik – Färdtjänstenheten.

Behöver avbokning ske utanför kontorstid kontaktas i första hand det företag som på uppdrag av Jönköpings Länstrafik ska utföra resorna (f.n. Riksfärdtjänsten Sverige AB). I andra hand kontaktas respektive trafikföretag.

Vid försent avbokad resa kan kostnader för hela/delar av resan faktureras den enskilde.

10. Återkallelse av tillstånd

Enligt riksfärdtjänstlagen, 6§ kap, får en tillståndsgivare återkalla ett tillstånd för riksfärdtjänst om förutsättningarna inte längre finns eller om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter som gäller för riksfärdtjänst. Föreskrifter får ändras, om ändrade förhållanden föranleder det.

Återkallelse av tillstånd kan i praktiken förekomma endast i de fall vederbörande har ett tillstånd som gäller tillsvidare, för viss tid eller för ett visst antal resor.

11. Vilka beslut får överklagas

Alla beslut enligt 4-7 samt 9 §§ riksfärdtjänstlagen får överklagas enligt förvaltningslagens bestämmelser.

12. Tillämpningsföreskrifter

Reglernas praktiska tillämpningsföreskrifter utformas av ansvarigt verksamhetsområde Jönköpings Länstrafik.

13. Ikraftträdande

2021-01-01, om inget annat anges.